



farář Ondřej Kováč Tábor 7.7.2013
KÁZÁNÍ

čtení: 1.Tm1,1-14

text: Lk 6,36-38

Chtějme být milosrdní, chtějme odpouštět a nezatracovat

Ježíš učil své následovníky, kteří se kolem něj shromáždili. Byli to lidé z nejrůznějších míst, z různých společenských vrstev, s rozdílným vzděláním i osobním životním příběhem, sjednoceni všichni byli očekáváním Ježíšova učení. Stejně tak jako jsme se shromáždili my zde. Řekl jim a říká i nám: „Buďte milosrdní!“ Ježíš nevedl žádné dlouhé proslovy ani nenapsal žádné rozsáhlé statě nebo tlusté knihy. Jeho učení je stručné, takže by měl každý jeho následovník vědět, co má dělat, totiž být milosrdný. Když přijde na obyvatele v naší zemi nějaká přírodní katastrofa, vědí téměř všichni, že pro ně platí ono, „Buďte milosrdní!“. Avšak v běžném období a to i v období letních rekreačních, by to mělo také platit. A přece se setkávám leckde mezi lidmi a to i mezi Ježíšovými následovníky s jistými pochybnostmi ukazující k opatrnosti. Buďte milosrdní, je však přece pomáhat a také nedostávat někoho do situace, která by byla pro něj trápením. Je to takto lidsky pochopitelné.

A přesto je lehce možné zažít, že někdo řekne: „Chápu tvou situaci, ale já ti nemohu pomoci, nevím, jak bych já ti mohl pomoci.“ A tak, jak čteme v evangelium, nejprve Pán Ježíš chce vzbudit naši vůli. Říká: „Buďte!. Ano, milosrdenství je věcí vůle, kterou chce člověk pomoci. A žádný člověk na světě se nemůže vymlouvat, že mu není speciálně darováno umění a vůle býti milosrdným, že není taková povaha apod.

Jan Hus ve svém kázání na Ježíšovu výzvu „Buďte milosrdní!“ v Lukášově evangelium, to viděl až takto: „Nikdo se nemůže vymlouvat na svou povahu, protože být milosrdným je věcí vůle. Jde o to, zda chceš nebo nechceš pomoci, a když říkáš, že nemůžeš nebo to neumíš, pak to prostě znamená, že nechceš. Nejprve chce tedy Ježíš v nás chtění vzbuditi, touhu a vůli, když vybízí: „Buďte milosrdní!“

Není se třeba děsit toho, že bychom měli v sobě probouzet Ježíšovým slovem z evangelia velikou silnou vůli, abychom byli opravdu a správně milosrdní. Každý z nás – každý člověk na světě – může být milosrdný tam, kde žije mezi lidmi, mezi lidmi, s kterými se každodenně setkává. Pomoc – milosrdenství – nepatří jen do kategorie velkých zásadních pomáhajících činů jednotlivci nebo skupině lidí nebo živočichů. Ani se netýká jen trápení tělesných, jak to podávají média a obrovské nadace. Trápení a bída je totiž dvojího charakteru: psychického a tělesného. Bída a trápení psychického charakteru, jak se také říká na duši, je: hřích, nerozumnost a smutek zármutek žal. Trápení a bída tělesná je známější a viditelnější, je to žízeň,

hlad, nemoc, vězení a nedostatek odpočínutí apod. A tak kdokoli ze své dobré vůle chce pomoci druhému z psychické nebo tělesné nouze, ten je milosrdný. A tak buďme milosrdní a chtějme být milosrdní ve všech uvedených způsobech. Všímejme si lidí, abychom jim v každém ohledu psychickém duchovním i tělesném mohli pomoci.

K tomu milosrdenství patří ještě slovo pravdy, proto hned říká Ježíš: „Nesud'te, abyste nebyli souzeni.“ Tím odlišuje ono milosrdné slovo pravdy od příliš rychlého a příliš zvědavého souzení až odsuzování, kterým je možné lehce zle ublížit bližnímu a uvést ho do strašného psychického trápení nebo i tělesného. Teolog Augustin řekl: „Některé skutky jsou zcela zřejmě špatné – jako třeba cizoložství, lež, vražda, krádež – a když je někdo činí, můžeme mu to hned vytknout, ale jiné skutky nebývají tak snadno čitelné a my si musíme dávat pozor, abychom si je nevykládali špatně. Ty skutky, které nevidíme, a ta srdce, která neznáme, nemáme vůbec posuzovat.“ Buďme opatrní na to, abychom nikdy nesoudili nespravedlivě.

Ještě o zavrhování mluví Ježíš. Tím myslí: nechtějte mít někoho za zatraceného, za ztraceného. Neprohlašujme za zavrženého Bohem žádného člověka, ani živého ani mrtvého, neboť ten soud náleží Bohu, a my nevíme, co Bůh s mrtvým učinil, a co učiní ještě s živým, který teď se může zdát skrz naskrz zkažený, ale může být vše jiné. Jako apoštol Pavel, který nejdříve pronásledoval křesťany, a náhle byl obrácen. Nebo Petr, který zapřel Krista, a pak nad sebou plakal. A i v poslední chvíli na kříži jeden z lotrů byl Kristem přijat. Jestliže sám Bůh má pro každého do poslední chvíle naději, proč bychom my měli naději ztrácet?

Ale někdo si může vzpomenout na slova apoštola Pavla, že smilníci, cizoložníci, lháři a lakomci se do Božího království nedostanou. Je mnoho takových podobných míst v bibli, ale vždy se tím chce ukázat, že lidé bez naděje zahynou, jestliže nebudou skutečně vážně všeho zlého litovat. A tak každý křesťan, když vidí někoho zjevně jednat zle, může mu povědět milosrdné slovo pravdy: ty budeš zatracen, jestliže nebudeš činit pokání! Tvé jednání ubližuje a povede ke smrti, jestliže se nezměníš! Takto soudit můžeme, ale bez příčiny soudit nesmíme. A nesmíme také nikdy o nikom ztrácet naději.

Ježíš ještě také chce, abychom nejen nekřivdili, ale abychom dokonce odpustili, přestože nám někdo křivdí. „Odpouštějte, a bude vám odpuštěno. Dávejte (milosrdenství ve všech jeho podobách), a bude vám dáno.“, Buďme milosrdní nejen na oko a nejen pro povinnost, odpouštějme ze srdce. Bude-li naše milosrdenství, jež je z naší vůle, plné, vrchovaté, natlačené, pak i váš život od Boha darovaný bude plný, to znamená, že v něm nebude žádná prázdnota či klam. Ježíš povzbuzuje naši mysl, abychom porozuměli, a posiluje naše chtění, abychom podle poznaného také jednali.

Modlitba:

Pane Ježíši Kriste, pomoz, ať se tobě ve všem podrobím, ať je každá má myšlenka poslušná Tvé vůli a ať ustavičně Tobě sloužím.

Amen.